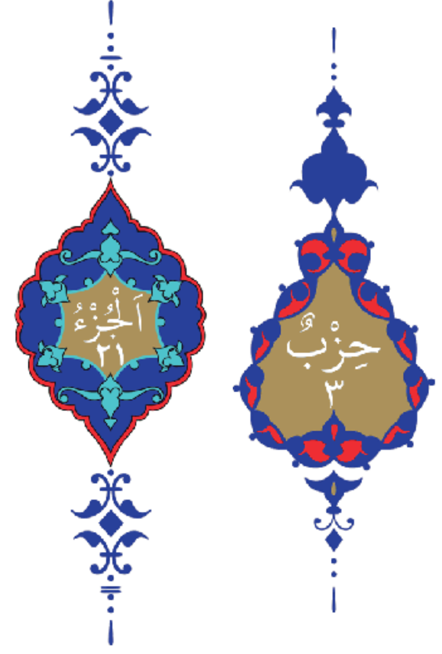
4.3. Hizip, Cüz İşaretleri

Kur'an-ı Kerim, Mushaf haline geldikten sonra tarihi süreç içerisinde Mushaf içeresinde şekil olarak bazı düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemelerin başında Kur'an-ı Kerim'in cüzlere, cüzlerin de hizip adı verilen bölümlere ayrılması gelir.

Kur'an-ı Kerim, altı yüz sayfa civarındadır. Kur'an sayfaları ortalama yirmişer sayfalık bölümler hâlinde otuz bölüme ayrılmıştır. Bu bölümlerin her birine "cüz" adı verilir. Cüzler birbirinden Mushafların kenarlarına, (اَلْجُـزْؤُ) şeklinde tezhiplerle süslü ve cüz numarasının da yazılı olduğu özel bir işaretle gösterilir.

Kur'an cüzleri de kendi içerisinde dört bölüme ayrılır. Bu bölümlere de "hizip" adı verilmiştir. Genelde beşer sayfalık küçük bölümler, birbirinden içerisinde cüzün kaçıncı bölümü olduğunu belirten özel bir işaretle (اَلْحِـزْبُ) ayrılır.

BİLGİ KUTUSU

Mushaf; kelime anlamı itibariyle "bir araya getirilip bağlanmış yazılı sayfalar" anlamına gelir. Diğer yandan Mushaf; Hz. Ebubekir (r.a.) döneminde cem edilerek (toplanarak) kitap haline getirilen Kur'an-ı Kerim nüshasının, Hz. Osman döneminde çoğaltılması ile oluşan hâline ya da Kur'an-ı Kerim'in iki kapak hâline getirilmiş şekline denir.

(Mehmet Emin Maşalı, "Mushaf" Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C 31, s. 242-248.)

Kur'an'ın cüz ve hiziplere ayrılması, onun belirli bir düzen içinde okunmasını, ezberlenmesini ve ezberlenen yerlerin tekrar edilmesini kolaylaştırır. Kur'an ayı olan ramazan ayında camilerde ve evlerde okunan mukabeleler ile bireysel olarak yapılan hatimlerde düzenli olarak cüzlerin takip edilmesi sonucunda bir aylık periyotta bir hatim gerçekleştirilmiş olur. Grup halinde Kur'an hatmi yapılırken de gruba katılanlara Kur'an cüzleri paylaştırılarak kısa sürede hatim gerçekleştirilir.

BULALIM-SÖYLEYELİM

En'âm, A'râf, Enfâl, Tevbe, Lokman ve Fâtır Surelerini Kur'an-ı Kerim Mushafı'ndan bularak bu surelerde geçen cüz ve hizip işaretlerini cüz ve hizip numaraları ile birlikte söyleyiniz.

Ramazan aylarında Teravih namazlarında cüzler esas alınır ve her akşam bir cüz okunarak hatimle teravih namazı kılınır. Böylece her rekatta bir sayfa okumak suretiyle bir akşamlık teravih namazında, bir cüz bitirilmiş olur. Hafızlığını tekrar etmek isteyenler de her gün bir ya da birkaç cüz veya hizip okurlar.